

[Ellen Strange Petersen.]

betydningsfuldt, at de restriktioner, der iværksættes specielt i Grønland, også udformes af Grønlands landsråd, og forhåbentlig lykkes det at forme disse restriktioner på en sådan måde, at forbruget, og først og fremmest misbruget, virkelig begrænses og ikke blot flyttes til hjemmebrænding og kogesprit.

På en ekstraordinær samling i dette forår vil Grønlands landsråd drøfte, hvilke restriktioner der bør indføres. Der har været talt meget om en rationering beregnet til 9 l ren alkohol om året pr. voksen indbygger og iværksat således, at den kgl. grønlandske handel skulle være legalt mellemed med rationeringsmærker. Der tales også om udhandlingsforbud på visse dage, en ordning, som allerede praktiseres nogle steder, og hvorved man undgår, at der kan købes spiritus på lønningdage og lige efter disse. Hvordan begrænsningen skal praktiseres, og om det skal være et både-og eller et enten-eller, bliver det altså overladt til grønlænderne selv at bestemme, men vi må her i folketinget føle et medansvar alene ved at give bemyndigelsen og må derfor også være berettigede til at give råd om praktiseringen.

På min gruppes vegne skal jeg særlig tilråde, at man tager de forskellige lokale forhold i betragtning og især drager erfaring fra de steder, hvor udhandlingsforbud på visse dage har ført til et gunstigt resultat, og så må undersøgelserne af alkoholvanerne fortsættes. Nu er det konstateret, hvor meget der i alt drikkes, og hvor triste følger misbruget har. Vi ved, at misbruget har vidtrækkende sociale, menneskelige og økonomiske følger, og vi må sætte ind på at afbøde disse følger; men vi må først og fremmest stille mod at få opklaret: hvorfor drikkes der så meget, og hvad kan der fra samfundets side sættes ind af positive foranstaltninger, der kan modvirke drikkeriet? Disse spørgsmål får vi ikke klaret, inden dette lovforslag færdigbehandles, men hvis vi ikke tager os meget alvorligt af spørgsmålene og gør os klart, at de menneskelige problemer må frem i forgrunden af Grønlandspolitikken, ja, så hjælper rationering eller andre restriktioner næppe særlig meget på lang sigt.

Holger Hansen: Det er et lovforslag af en meget særegen karakter, der her er til behandling, et forslag, der betyder et indgreb i den personlige frihed, et forslag, der betyder eller kan komme til at betyde et indgreb i næringsfriheden, et forslag, der betyder, at man nu giver muligheder for indførelse af rationering af visse forbrugsvarer.

Det er rigtigt, som hr. Carl P. Jensen sagde for et øjeblik siden, at dette forslag kommer frem her efter ønske fra Grønlands landsråd, og jeg er enig i, at vi ikke kan sidde et sådant ønske overhørig. Det er i sin opbygning forslag til en bemyndigelseslov, hvorved Grønlands landsråd og Grønlandsministeren bemyndiges til at indføre rationering af spiritus og regulere forhandling og udskænkning af spiritus. Det er givet, at et sådant forslag må have og har en særdeles alvorlig baggrund; det har de to tidligere ordførere været inde på, og jeg skal ikke gå dybt i det, blot konstatere, at vi fra vor side godt forstår den dystre baggrund for forslaget, nemlig til spiritusforbruget er steget så voldsomt, at det i de sidste 7 år er steget til det tredobbelte og nu ligger på op imod det dobbelte pr. indbygger af, hvad tilfældet er i det øvrige Danmark. At det så nok vil vise sig ved yderligere undersøgelser, at dette forbrug er ujævnt fordelt på de forskellige befolkningsgrupper, og at vi naturligvis har interesse i at få undersøgt grundigt, hvorledes det forhold sig, det er jeg enig med de tidligere ordførere i.

Denne kendsgerning i forbindelse med hele den omvæltning, der finder sted i det grønlandske samfund: flytninger fra gammelt miljø til nye forhold med nye fællesskaber eller måske mangel på nye fællesskaber, må berettigede til ekstraordinære indgreb som det, der her lægges op til. Men vi må søge samtidig at sætte ind på andre områder, for rationering, som det er sagt, gør det jo ikke alene.

Der er noget alvorligt i vejen, nogle mangler ved det nye mønster, der nu lægges op. Der må være nogle mangler, siden så mange søger trøst i en lille eller en stor rus. Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme ind på boligspørgsmålet. Jeg skal heller ikke komme ind på, om vi i tilstrækkelig grad hidtil har draget grønlænderen med i den